

Keski-Karjalan Luonto ry:n muokkausehdotukset Kiteen kaupungin rakennusjärjestykseen

1 LUKU YLEISTÄ

1 § Rakennusjärjestyksen tehtävä, tavoite ja soveltamisala

Luontoarvot on täsmävämpi käsite tähän ensimmäiseen kappaleeseen. Ehdotamme kirjoitettavan näin:

Rakennusjärjestyksessä annetaan paikallisista olosuhteista johtuvat suunnitelmallisen ja sopivan rakentamisen, kulttuuri- ja luontoarvojen huomioon ottamisen sekä hyvän elinympäristön toteutumisen ja säilyttämisen kannalta tarpeelliset määräykset, joilla osaltaan ohjataan maankäyttöä ja rakentamista Kiteen kaupungin alueella.

Rakennusjärjestyksen määräyksillä edistetään ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävä kehitystä sekä huomioidaan olemassaolevat luontoarvot. Kestävän kehityksen mukainen rakentaminen edellyttää, että jo rakentamisen suunnitteluvaiheessa otetaan huomioon käytettävien materiaalien kestävyys ja rakennettavan kohteen koko elinkaaren aikaiset vaikutukset. Luontoarvojen ja luonnon monimuotoisuuden vaaliminen kaikessa rakentamisessa on jokaisen vastuu, jotta rakentaminen tapahtuu kestävästi.

2.LUKU

7 § Rakennuskohteen sopeutuminen ympäristö- ja kaupunkikuvaan

7.1 Yleiset määräykset

Ehdotamme perinnemaiseman lisäämistä tuohon ”rakentamisessa tulee edistää.. ” kohtaan.

Luonnonmukainen –käsite viittaa ennemmin esimerkiksi ympäristöystävälliseen ruuantuotantoon.

Täsmällisempi käsite tähän yhteyteen on luonnontilainen:

Rakentamisessa tulee edistää kylä- ja kulttuuriympäristön sekä rakennusperinnön säilymistä ehjinä. Perinnemaisemat tulee säästää ja suojata.

Rakentamisessa on mahdollisuuksien mukaan säilytettävä rakennuspaikan luonnontilaisuus sekä arvokkaat kasvillisuuden reunavyöhykkeet, siirtolohkareet ja suojattava ja säästettävä arvopuusto. Maisemallisesti merkittäviä luontokohteita tulee vaalia. Rakennuspaikka tulee tarvittaessa liittää ympäröivään maisemaan siihen sopivin istutuksin.

Lisätietoja: <https://www.suomisanakirja.fi/luonnontilainen>

<https://figbc.fi/media/biodiversiteetin-huomioiminen-rakentamisessa.pdf>

Jatkuu seuraavalla sivulla..

24 § Luonnon monimuotoisuuden huomioiminen

Ehdotamme allaolevia muokkauksia:

24.1 Yleiset määräykset

Rakentamisen suunnittelussa tulee huomioida olemassaolevien luontoarvojen ja luonnon monimuotoisuuden säilyttäminen ja hiilinielujen lisääminen. Puita ja monipuolisia viheralueita tulee mahdollisuuksien mukaan lisätä.

Mahdollisimman suuri osuus rakennuspaikasta on pyrittävä säilyttämään viherpeitteisenä ja vettä läpäisevänä. Viherpeitteisyyttä ovat kaikki puusto, avoin matala kasvillisuus ja pellot sekä viherkatot.

Rakennettaessa on pyrittävä säilyttämään puut, joiden kaataminen ei ole rakentamisen kannalta välttämätöntä. Puita ja monipuolisia viheralueita tulee mahdollisuuksien mukaan lisätä. Mikäli rakentamisluvassa, maisematyöluvassa tai muussa luvassa myönnetään lupa puiden kaatamiseen, on luvassa tarvittaessa määrättävä lisäistutuksista. Puiden kaatamisen yhteydessä ei saa aiheuttaa haittaa mahdollisille lintujen pesinnöille, joten puita ei kaadeta lintujen keskeisimpänä pesimäaikana: 1.5.-31.6. Ajanjakso tulee huomioida myös muissa ympäristön muokkaustoimissa. Suuria ja yhtenäisiä lasipintoja tulee välttää, sillä ne aiheuttavat lukuisia lintukuolemia.

Rakentamattomat tontin osat tulee säilyttää ensisijaisesti mahdollisimman luonnontilaisina ja puustoisina mm. hiilinielujen säilyttämisen takia. Maanmuokkausta tulee mahdollisuuksien mukaan välttää jotta hiiltä ei vapautuisi ilmakehään.

Käsiteltävät piha-alueen osat tulisi mahdollisuuksien mukaan toteuttaa vettä läpäisevin kerroksin ja suosia niillä istutuksia ja viherrakentamista.

Istutuksissa ja viherkatoilla tulee suosia paikan kasvuolosuhteisiin sopivaa, monipuolista ja luontaista kasvilajistoa. Puiden ja pensaiden tulee olla luontaisia puu- ja pensaslajeja eli lajeja, jotka esiintyvät luontaisella levinneisyysalueellaan ja leviämispotentiaalillaan. Mahdolliset vieraslajit on poistettava eikä niitä saa päästää leviämään.

Kulttuuriympäristön kannalta arvokkailla alueilla on suositeltavaa säilyttää ja lisätä alueen aikakauteen tyypillistä kasvillisuutta.

Puita ja syväjuurisia kasveja ei saa istuttaa teknisten verkostojen päälle.

Yleisten määräysten lisäksi luonnon monimuotoisuuden huomioimiseen on annettu tarkempia määräyksiä kutakin aluetta koskevassa luvussa.

Lisätietoja:

Uhanalaiset lintulajit Suomessa

<https://www.birdlife.fi/suojelu/lajit/uhanalaisuus/suomi/>

https://www.finlex.fi/fi/lainsaadanto/2023/9#chp_14__sec_131

Luonnonsuojelulaki pykälä 70

Kiellettyä on rauhoitettujen eläinlajien:

2) pesien sekä munien ja yksilöiden muiden kehitysasteiden ottaminen haltuun, siirtäminen toiseen paikkaan tai muu tahallinen vahingoittaminen.

Tulee huomioda, että lähes kaikki luonnonvaraiset linnut ovat rauhoitettuja.

Poikkeukset löytyvät täältä:

<https://www.birdlife.fi/suojelu/vaikuttaminen/rauhoitussaanokset/>

Linnuista ja lasipinnoista:

<https://www.safa.fi/arkkitehtiuutiset/satoja-miljoonia-lintuja-kuolee-vuosittain-niiden-tormattya-rakennuksiin-arkkitehtuurilla-voidaan-vahentaa-lintukuolemien-maaraa/>

<https://yle.fi/a/74-20000223> Suomessa yli miljoona lintua vuodessa kuolee törmäyksiin.

https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/871600/Tero_Tiia.pdf?sequence=2&isAllowed=y

<https://www.luke.fi/fi/uutiset/kasvihuonekaasuinventaarion-ennakkotiedot-2023-metsat-ovat-kaantyneet-paastolahteeksi-koska-puuston-nielu-ei-ena-riita-kattamaan-metsien-maaperan-paastoja>

24.2 Selvitysvaatimukset

ehdotamme tekstiä seuraavanlaiseksi:

Rakentamisessa on turvattava luontoarvojen säilyminen. Luonnonsuojelua koskeva lainsäädäntö ja suojelupäätökset on huomioitava rakentamisessa.

Ennen rakentamiseta selvitetään:

- 1) Euroopan Unionin tiukasti suojeltavien eliölajien (esimerkiksi saimaannorppa, liito-orava, viitasammakko, lepakot) lisääntymis- ja levähdyspaikat selvitetään niiden lajien kohdalta jotka todennäköisesti tai mahdollisesti esiintyvät Kiteen kaupungin alueella. Lisääntymis- ja levähdyspaikkoja ei saa hävittää tai heikentää. (LSL 78 §).
- 2) Erillisellä päätöksellä suojeltujen luontotyyppien (esimerkiksi hiekkarannat, jalopuumetsiköt, kedot, tervaleppämetsät) esiintymää ei saa hävittää tai heikentää (LSL 64 §).
- 3) Tiukasti suojeltuja luontotyypppejä (serpentiinikalliot, -kivikot ja soraikot) ei saa hävittää eikä heikentää (LSL 65 §).
- 4) Jos rakennushanke todennäköisesti merkittävästi heikentää Natura-alueen luontoarvoja,

on vaikutukset arvioitava (LSL 35 §).

Luku 3

28 § Luonnon monimuotoisuuden huomioiminen

Ehdotamme tähän pientä lisätietoa viherpeitteisyydestä

Asemakaava-alueella asuinpientalotontin pinta-alasta tulee vähintään 1/3 olla viherpeitteisenä ja vettä läpäisevää pintamateriaalia. Viherpeitteisyyttä ovat kaikki puusto, avoin matala kasvillisuus ja pellot sekä viherkatot.

Luku 4

32 § Maatilarakentaminen

31.1 Yleiset määräykset

Ehdotamme lisättäväksi tekstiin toiseksi kappaleeksi:

Kaikessa maatilarakentamisessa tulee pyrkiä ennaltaehkäisemään luonnonvaraisten eläinten pääsyä tuotantotiloihin. Näin ehkäisemme esimerkiksi zoonoosien, kuten lintuinfluenssan leviämistä ja voimme tarpeen mukaan suojella tuotanto-/kotieläimiä petovahingoilta.

Lisätietoja:

<https://www.ruokavirasto.fi/elaimet/elainten-terveys-ja-elaintaudit/elaintaudit/siipikarja/lintuinfluenssa/>

37 § Rakentamisen sopeutuminen ranta-alueella

ehdotamme muokkausta 2.kappaleeseen, tässä toistuu luonnonmukaisuus-käsite, sopivampi olisi luonnontilaisuus. Lisäksi pieni muokausehdotus ”rakennuskohteiden rakentaminen..”-kohtaan:

Rakennettaessa ranta-alueille tulee erityistä huomiota kiinnittää rakennusten sijaintiin, korkeusasemaan, muotoon, ulkomateriaaleihin ja väritykseen. Rakennusten ja katosten tulee olla värisävyltään hillittyjä ja maisemaan sopeutuvia.

Rakennuskohteiden rakentaminen on suunniteltava ja toteutettava luontoarvoja säilyttäen. Tontin puuston ja muun kasvillisuuden sekä pinnanmuotojen tulee säilyvä mahdollisimman luonnontilaisina. Rakennuspaikalla tulee 15 metrin etäisyydellä rantaviivasta puusto pääosin säilyttää ja vain harventaminen on sallittua.

Rakennuspaikkaan kuuluvaa vesialuetta ei saa täyttää eikä rakennuspaikan luonnollista rantaviivaa muuttaa ilman viranomaisen lupaa.

Rakennuksen katetun kuistin ala saa olla enintään 50 % rakennuksen kerrosalasta.

38 § Vähimmäisetäisyydet keskiveden korkeuden mukaisesta rantaviivasta

tähän myös luonnonmukaisuus käsitteen sijaan luonnontilaisuus:

Rakennuksen etäisyyden rantaviivasta ja sijainnin rakennuspaikalla tulee olla sellainen, että maiseman luonnontilaisuus säilyy mahdollisimman hyvin. Rakennuksen ja rannan välinen puusto tulee pääosin säilyttää ja vain harventaminen ja puiden kaataminen rakennuksen välittömästä läheisyydestä on sallittua.

39 § Luonnon monimuotoisuuden huomioiminen

tähän myös luonnonmukaisuus-käsitteen sijaan luonnontilainen ja pieni muokkaus sanajärjestykseen:

Rakennuskohteiden rakentaminen on suunniteltava ja toteutettava olemassaolevia luontoarvoja vaalien siten, että tontin puusto ja muu kasvillisuus, pinnanmuodot säilyvät mahdollisimman luonnontilaisina. Asiasta on määrätty tarkemmin kohdassa rakentamisen sopeutuminen ranta-alueella.

43 § Tapahtumien järjestäminen

ehdotamme kappaleen loppuun lisäystä:

Erilaisten tapahtumien järjestämistä varten voidaan yleisille alueille pystyttää yleisötelttoja ja muita vastaavia siirrettäviä rakennuksia sekä rakennelmia alueen haltijan suostumuksella ilman rakennusvalvontaviranomaisen lupaa niin, että ne voivat olla pystytettyinä paikallaan ja käytössä korkeintaan 3 kuukautta. Tapahtumien järjestämisen vuoksi ei tule raivata luonnontilaisia alueita tai poistaa muuta viherpeitteisyyttä.

Vastuullisesta tapahtumien järjestämisestä:

<https://posintra.fi/wp-content/uploads/2025/05/Jarjesta-hiiliviisas-tapahtuma-kasikirja-20231123.pdf>

1.11.2025

Keski-Karjalan Luonto ry

Jenna-Marie Laine

puheenjohtaja